

Συμεών ο Νέος Θεολόγος: Πού ακούσθηκε ποτέ ότι ο δαίμων είπε πώς ο Θεός είναι αίτιος της δικής του απωλείας;

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη

Λόγος προτρεπτικός για τη μετάνοια και στο ρητό του αποστόλου «αυτούς που προγνώρισε, τούτους και προόρισε». Ακολουθεί απόσπασμα.

«...Άνθρωποι, γιατί δεν σκέπτεσθε αυτά που σας σώζουν αλλά εκείνα που σας καταστρέφουν, και εκλέγοντας τα δυσνόητα χωρία της Θεόπνευστης Γραφής τα **παρερμηνεύετε** και τα **διαστρεβλώνετε** και τα **αντιλαμβάνεσθε** προς **απώλεια** σας; [...]

Πράγματι, κι ακόμη κάποιος είναι τελώνης, ή πόρνος, ή μοιχός, ή φονεύς, ή οτιδήποτε άλλο, **δεν τον αποστρέφεται ο Δεσπότης, αλλά σηκώνει το φορτίο των αμαρτημάτων του, και τον αποδεικνύει εκείνον πάλι ελεύθερο.** Και πώς σηκώνει το φορτίο του; Όπως εσήκωσε κάποτε και του παραλυτικού, λέγοντας του· «τέκνον· ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου» (ΜΘ. 9.2), κι αμέσως ανακουφίσθηκε από το βάρος και απέκτησε την θεραπεία του σώματος του. [...]

Και αφού έγινε άνθρωπος ήλθε για σένα εκεί που βρίσκεσαι κατάκοιτος· και καθημερινά σε επισκέπτεται πολλές φορές, άλλοτε αυτός ο ίδιος και άλλοτε με τους δούλους του, και σε παρακαλεί να σηκωθείς από εκεί όπου είσαι πεσμένος και να τον ακολουθήσεις κατά το ανέβασμα του προς την Βασιλεία των Ουρανών και

να εισέλθεις μαζί του σ'αυτήν. Και όμως δεν θέλεις. Πες μου λοιπόν, ποιός είναι αίτιος της απώλειας σου και της παρακοής σου; Ποιός είναι αίτιος, εσύ που απειθείς και δεν θέλεις ν'ακολουθείς τον Δεσπότη σου, ή ο Θεός που σ'έπλασε, διότι ως προγνώστης εγνώριζε ότι δεν θα υπακούσεις σ'αυτόν, αλλά θα επιμένεις στην σκληρότητα και την αμετανόητη καρδιά σου; Νομίζω οπωσδήποτε πώς θα είπεις, ότι δεν εκείνος αίτιος, αλλά εγώ ο ίδιος. **Διότι δεν είναι αιτία της δικής σου σκληρότητας η πρόγνωση του Θεού, αλλά η δική σου απείθεια.**

Πράγματι, προγνωρίζει τα πάντα, και τα παρελθόντα και τα παρόντα μαζί, και όσα πρόκειται να γίνουν μέχρι τη συντέλεια, **κι έτσι τα βλέπει αυτά ως ήδη υπάρχοντα**· διότι τα πάντα υφίστανται γύρω από αυτόν και μέσα σ'αυτόν. Συμβαίνει ότι ακριβώς και σήμερα σε θέατρο, όπου ο βασιλεύς βλέπει συγχρόνως αυτούς που τρέχουν και πυγμαχούν, αλλά ούτε για τους νικητές γίνεται αίτιος της νίκης τους ούτε για τους ηττημένους αίτιος της ήττας τους, αλλά η προσπάθεια των αγωνιζομένων, ή αντίθετα η αποχάνωση τους, είναι αιτία της νίκης ή της ήττας τους· **έτσι σκέψου, παρακαλώ, ότι γίνεται και με τον ίδιο τον Θεό.** Πράγματι, μας ετίμησε με το **αυτεξούσιο**, μας έδωσε εντολές που μας διδάσκουν το πως πρέπει να συμπεριφερόμαστε πρός τους αντιπάλους και αφήνει τον καθένα **αυτοπροαιρέτως ή να αντιστέκεται και να νικά τον εχθρό ή να αποχαυνώνεται και να ηττάται ελεεινώς από αυτόν.**

Και δεν μας αφήνει μόνους μας, διότι γνωρίζει την αδυναμία της ανθρώπινης φύσεως, αλλά κι εκείνος ο ίδιος μας συμπαραστέκεται, συμμαχεί μ'εκείνους βεβαίως που διαλέγουν να πολεμούν και μας παρέχει μυστικώς δύναμη, και την νίκη εναντίον του εχθρού αυτός την απεργάζεται παρά εμείς. Πράγμα το οποίο ο επίγειος βασιλιάς δεν μπορεί να το κάνει· διότι είναι αυτός αδύναμος άνθρωπος και χρειάζεται μάλλον και ο ίδιος τους υπηκόους, όπου τους χρειαζόμαστε κι εμείς. Ο Θεός βέβαια, όντας ισχυρός και αήττητος, συμμαχεί μ'εκείνους που θέλουν να πολεμούν αυτοπροαιρέτως, όπως ελέχθηκε, με τον εχθρό και τους καθιστά νικητές του πονηρού διαβόλου· εάν όμως δεν θέλουν, δεν τους αναγκάζει να πολεμούν ή να παλεύουν και να τρέχουν, **ώστε μή τυχόν το αυτεξούσιο της κατ'εικόνας λογικής μας φύσεως διαβρωθεί και μας οδηγήσει στην τάξη των αλόγων.** Έτσι λοιπόν ο Θεός μας βλέπει σαν να είμαστε σε θέατρο, όπως ακριβώς βέβαια και ο επίγειος βασιλεύς, όπως ελέχθηκε, κοιτάζει τους αγωνιστές στο θέατρο. Αλλά ο επίγειος δεν γνωρίζει από πριν εκείνους που πρόκειται να ηττηθούν ή να νικήσουν, εάν δεν ιδεί την έκβαση και των δύο, και προετοιμάζει βέβαια τους στεφάνους, δεν γνωρίζει όμως σε ποιούς θα τους προσφέρει. Ο επουράνιος όμως Βασιλεύς γνωρίζει ακριβώς πρό των αιώνων και τους δύο. Γι'αυτό και προς αυτούς που του εξήτησαν να καθίσουν εκ δεξιών και εξ αριστερών στην δόξα του τους έλεγε· «οὐκ ἔστιν ἔμὸν δοῦναι, ἀλλ' οἷς ἡτοίμασται» (ΜΘ.20.23). [..]

Επομένως αίτιος της νίκης δεν είναι το γεγονός ότι ο Θεός προγνωρίζει αυτούς που εκ προαιρέσεως και σπουδής πρόκειται να νικήσουν, όπως πάλι αίτιο της ήττας δεν είναι το ότι προβλέπει αυτούς που θα πέσουν και θα νικηθούν· **αλλά η προθυμία, η πρόθεση και η ανδρεία του καθενός μας αυτή είναι πρόξενος της νίκης, ενώ η απιστία, η ραθυμία, η αμέλεια και η**

αποχαύνωση, είναι αιτία της ήττας και της απώλειας μας. Ας μή λέγομε λοιπόν, επαναπαυόμενοι στην φιλόκοσμη και φιλήδονη κλίνη «όσους προγνώρισε ο Θεός, αυτούς και προόρισε», χωρίς να αισθανόμαστε αυτό που λέμε. Ναι, πράγματι προγνώρισε εσένα τον αμελή, τον ανυπάκουο και ράθυμο, δεν πρόσταξε όμως ούτε όρισε εσύ που επιθυμείς να μή έχεις εξουσία να μεταμεληθείς ή να ανυψωθείς ή να πεισθείς. Όμως εσύ, λέγοντας αυτό, αποκαλείς φανερά τον Θεό ψεύτη. Διότι, ενώ εκείνος είπε, «δεν ήλθα να καλέσω σε μετάνοια τους δικαίους αλλά τους αμαρτωλούς», εσύ από ραθυμία μή επιθυμώντας να μεταστραφείς ή να μεταμεληθείς από την κακία σου, αντιλέγεις σ'αυτόν και ισχυρίζεσαι ότι ψεύδεται ο αψευδής, αφού προφασίζεσαι τέτοια πράγματα.

Όσοι, λέγει, πρόκειται να μετανοήσουν είναι προορισμένοι, ενώ εγώ δεν ανήκω σ'αυτούς. Γι'αυτό ας μετανοήσουν εκείνοι, αυτοί δηλαδή που προγνώρισε, κι αυτοί που προόρισε. Πω πω αναισθησία! Αλλά, **ω ψυχή παρανοϊκή και χειρότερη κι από αυτούς τους δαίμονες! Πότε ακούσθηκε από εκείνους τέτοιος λόγος; Πού ακούσθηκε ποτέ ότι ο δαίμων είπε πώς ο Θεός είναι αίτιος της δικής του απωλείας;** Ας μή κατηγορούμε λοιπόν τους δαίμονες· διότι νά, η ψυχή του ανθρώπου επινοεί χειρότερες βλασφημίες από εκείνους».

Φιλοκαλία των Νηπτικών και Ασκητικών, Συμεών ο Νέος Θεολόγος, ΕΠΕ 19Β

Πηγή: monopatia-pou-diastavronontai.blogspot.gr